

Zápis zo stretnutia

JEDENÁSTE STRETNUTIE RIADIACEHO VÝBORU PRE PARTICIPATÍVNY PROCES KROS 2021 – 2030 a AP 2021 – 2024

Termín stretnutia: 9.11.2021 (13:00 – 15.00 hod.)

Miesto stretnutia: online stretnutie

Zúčastnení členovia RV: podľa prezenčnej listiny

Tajomníčky: Barbara Gindlová a Silvia Ďurechová

Stretnutie vedie: Filip Vagač, Komora MNO

Overovateľ: ???

Program stretnutia:

1. otvorenie
2. diskusia vstupu do PP KROS

BOD 1. / OTVORENIE

Stretnutie vedie Filip Vagač. Overovateľ/ka zápisu zo stretnutia XY. Súčasne sa stretnutia zúčastnili aj experti. Konkrétne: Boris Strečanský, Veronika Fishbone Vlčková, Michal Vašečka. Neprítomní: Daniel Škobla a Alžbeta Brozmanová Gregorová z dôvodu pracovných povinností. Z dôvodu zabezpečenia spätnej väzby pre neprítomných expertov sa stretnutie nahráva.

Program:

- spätná väzba pre expertov
- vnútorná diskusia k expertnému materiálu
- požiadavka na zabezpečenia termínu pre predĺženie lehoty
- zadanie pre VO – dizajn PP

BOD 2. / SPATNÁ VAZBA K DOKUMENTU KROS

Materiál bol pripomenovaný zo strany členov RV KROS z rôznych aspektov:

- ✓ čo sa zmenilo oproti pôvodnému návrhu, či je materiál založený na evidence based princípe?
- ✓ sú opatrenia dostatočne adresné a vhodné na implementáciu? aká je miera realizovateľnosti opatrení?
- ✓ je materiál politicky priechodný?
- ✓ je predložený materiál vhodným vstupom do PP?
- ✓ aký majú opatrenia konfliktný potenciál pre PP?
- ✓ zohľadňuje materiál v dostatočnej miere potreby a postavenie zraniteľných skupín dostatočný?

VŠEOBECNÉ ZHODNOTENIE MATERIÁLU KROS:

MS – Michal Sedlačko: kapitola 2 a kapitola 4 sú najhlbšie a formálne najlepšie spracované / opatrenia sú definované prostredníctvom budúceho času: vláda zachová, navrhne, zabezpečí – jednoznačné, jasné, adresné opatrenia, čo žiaľ nespĺňajú ostatné kapitoly. Kapitola 3 veľmi zaostáva, najmenej úprav v porovnaní so starým dokumentom, jedna k jednej prebraté texty, neadresné ciele, formulácie opatrení - opatrenia sú formulované ako ďalšie ciele a nie opatrenia – nie je jasné, čo sa má robiť. Nevyváženosť zdôvodnení. Kapitola je abstraktná, jazykový register je úplne inde v porovnaní so zvyškom dokumentu.

TERMINOLÓGIA A JAZYK:

MS – Michal Sedlačko: formálne majú kapitoly rôzny prístup k jazyku, treba zjednotiť jazykovo – terminológiu. Je tam veľa duplicit – apel, aby mali MNO prístup k tvorbe verejných politík sa v dokumente opakuje 5 až 6 krát.

PRINCÍP EVIDENCE – BASED:

MS – Michal Sedlačko: je vidieť, že problémy sú zdokumentované, sú podložené. V prípade opatrení, cieľov a odporúčaní princíp evidence based nefunguje. Je veľa opatrení, ktoré sú zjavné. Niekde sa objavujú odporúčania na konkrétne príklady aktivít, napríklad značka kvality pre dobrovoľníkov. Otázka je, či labeling naozaj prispieva k cieľu, ktorý je nadradený tomuto opatreniu. Hovorím o kauzálnom mechanizme a prepojení zdôvodnenia, cieľu a opatrenia.

VÍZIA:

MS – Michal Sedlačko: stále chýba kým a ako bude formulovaná vízia občianskej spoločnosti na Slovensku, ktorú táto koncepcia sleduje. Je potrebné položiť ciele a opatrenia do konkrétneho rámca – krátkodobé, strednodobé, dlhodobé, hodnotové ciele, ktoré budú previazané s víziou. Ide o to, ako ciele, opatrenia vložiť a previazať s rámcom vízie.

STARÁ A NOVÁ VERZIA:

MS – Michal Sedlačko: nie je jasné čo sa stratilo, čo sa zmenilo zo staršieho materiálu v previazaní na nový dokument KROS. Pripravujem porovnanie, ktoré ukáže, čo sa stratilo a vypadlo a čo ostalo. Zo starého dokumentu chýba mnoho opatrení, ktoré sú použiteľné.

ZRANITEĽNÉ SKUPINY:

AG – Anna Galovičová: dokument zohľadňuje aj 40% dolnej populácie a nevidela som tam problém, nemyslí sa len na kvalitnejšie, silnejšie mimovládky. Ponúka riešenie ako rešpektované MNO, pomôžu malým MNO s písaním projektov, s manažovaním peňazí. Jedine, čo ma robí bdelou je fakt, že sa veľa vecí s pandemiou zmenilo. Konkrétne mi chýba digitalizácia a IT zručnosti – ak chceme aby participovalo aj spodných 40% populácie, tak to musíme zohľadniť. Deti z chudobných rodín prepádajú a rodičia im nevedia pomôcť. Tieto témy treba zaradiť do časti, kde sa píše o dopade Covid. Druhá vec, čelíme veľkej nedôvere a polarizácii a neurotizácii spoločnosti. Nie je to vec jedinca/jednotlivca, ide o veľmi komplexný fenomén, ktorému čelia aj iné štáty. Čelili sme organizovanému zločinu a hrozným veciam priamo v riadení štátu, čo spôsobilo nedôveru. Veľa z opatrení nedokážeme realizovať v praxi, ak nevyriešime problém vzájomnej nedôvery. Nielen voči vláde a opozičným stranám, ale aj Komore MNO a splnomocnencovi. Súčasne cítim, že je potrebný pohľad z pohľadu duševného zdravia, lebo celá OS je nezdravá, MNO tiež. Občianska spoločnosť je zablokovaná a poškodená. OS nebola schopná pomôcť investigatívnym novinárom (Jano a Martina). Žijeme v naučenej bezmocnosti. Dôležité je, aby materiál a opatrenia prispeli k tomu, že od nedôvery a naučenej bezmocnosti sa posunieme k naučenej dôvere a radosti.

MATERIÁL A JEHO PRIMERANOSŤ PRE PARTICIPATÍVNY PROCES:

LL – Lucia Lacika: štruktúra materiálu je jasná a konzistentná cez celý dokument. Problém a ako prekážku pri PP vnímam mieru konzistentnosti kapitol. Niektoré sú zrozumiteľnejšie, niektoré menej. Pozerala som sa na to očami zástupcov MNO, predstaviteľov OS a hlavne účastníkov PP. Hovorím aj o duplicitě opatrení. To isté opatrenie je možné nájsť v rôznych kapitolách, pričom je rôzne formulované, raz ako cieľ a raz ako opatrenie. To má potenciál viesť chaos v rámci PP. Prelínanie opatrení a cieľov by malo byť odstránené. Taktiež sa treba pozrieť na jazyk – kde nie je zrozumiteľný, aby bol zrozumiteľnejší na vhodný pre všetky typy aktérov PP, keďže aktéri PP budú mať rôznu mieru racionality a porozumenia.

ADRESNOSŤ MATERIÁLU:

MM – Mária Milková: otázkou zostáva, či sa niekto z expertov na materiál pozrel ako na celok. Zjednotenie jazyka absentuje. Materiál by mal byť uceleným výstupom. Pozrel sa niekto na materiál ako celok, alebo sa jednotlivé kapitoly od rôznych autorov zložili dohromady? Pýtam sa preto, lebo v niektorých kapitolách je chaos v adresátoch – komu sú opatrenia, teda úlohy zadávané. V materiáli figuruje ako adresát: štát, verejná správa, vláda SR a jej vecne podriadené príslušné útvary, raz verejné inštitúcie a inokedy ústredné orgány. Na druhej strane v úvode sa píše, že hlavnými adresátmi sú: centrálné orgány štátnej správy (vláda, ministerstvá a nimi riadené organizácie) ako aj verejná správa ako celok (vrátane samosprávy a VUC). Takýto materiál, keď ide na vládu a tento ešte len do PP, nemôže mať tak terminologicky roztrieštené spektrum adresátov. Navyše koncepcia nemá určovať adresátov. To sa robí v akčných plánoch (AP). Koncepcia alebo stratégia hovorí, že čo sa urobí, zabezpečí. Adresáti patria do Akčného plánu. Z pohľadu adresnosti, keď už, tak treba ukladať úlohy konkrétnym ministerstvám. Taktiež je zrejmá nevyváženosť kvality spracovania jednotlivých kapitol. Ak chceme nejakú tému (napr. dobrovoľníctvo alebo financovanie sektora) posúvať ďalej, tak ju musíme posúvať ako tému, teda ako samostatnú pod/kapitolu a nie ju roztriešťať do ďalších rôznych kapitol.

FV – Filip Vagač: vízia nebola súčasťou zadania, je to vec, ktorá vyplynula z diskusie, nebola spracovaná ani v predchádzajúcom dokumente. Napriek vysloveným pripomienkam chcem podčiarknuť posun, ktorý nastal. Mnohé témy sa dostali na inú úroveň, ale sú ešte veci, ktoré treba spoločne dopracovať. Teraz by sme mali diskusiu smerovať k procesu. Poďme sa dohodnúť aké kroky potrebujeme a experti potrebujú uzavrieť a čo je ešte treba dopracovať. Treba si ujasniť veci: Čo je ďalšie zadanie? Ako pokračovať? Je zadanie zrozumiteľné? Čo ešte experti potrebujú, aby

sme ďalšie kroky mohli zrealizovať? Čo sú ďalšie kroky, aby mohol ísť materiál smerom von a teda do participatívneho procesu? Teraz treba dať slovo expertom. Kto by chcel zareagovať?

BS – Boris Strečanský: je fajn, že si môžeme skompletizovať pohľady na dokument, ktorý má byť vstupom do PP KROS. Treba si ujasniť body: aká je naša ďalšia rola? A aká je naša rola v tomto celom? My sami sme sa pýtali, aká je naša rola – rola expertov? Zdefinovali sme si pre seba rolu a od toho sa odvíjala práca a dokument, ktorý sme spracovali. Či môžeme navrhovať nové veci? Či môžeme korigovať obsah dokumentov, ktoré slúžili ako podklad pre spracovanie dokumentu? Báli sme sa formulovať a prinášať nový obsah. Opierali sme sa len o podklady, ktoré boli poskytnuté. Dohodli sme sa, že nejdeme tvoriť niečo nové, že to nie je našou úlohou, aby sme formulovali víziu. Sme tu na to, aby sme urobili poriadok v dokumentoch a v kontextoch. Naša druhá snaha bola, že chceme dokument sprehľadniť a zjednodušiť. Bol som poverený, aby som editoval materiál, ale bol som zdržanlivý pri korekciách kapitol mojich kolegov. K tvorbe verejnej politiky môžeme pristupovať z pohľadu veľkého plánu a jednoznačne zdefinovať úlohy a ciele. Tento postup nie je v tejto chvíli možný. Vychádzali sme z aktuálnej situácie a príležitostí, ktoré sa môžu objaviť v horizonte desiatich rokov. K vecnej kritike, ktorá odznela, by som rád povedal, že obsahové veci, ktoré boli spomenuté k nim len poznámka, že sme vychádzali primárne z toho, že víziu obsahovo vybrúsiť má participatívny proces, že to je parketa pre participatívny proces. Ten má formulovať a ten má legitimitu na to, aby definoval konkrétne veci. Vecnú kritiku akceptujem. Použitá terminológia môže mať zmysel, pretože môže v sebe niesť nuansy, ktoré sú dôležité. Necítili sme sa na to, aby sme my formulovali zásadné veci. Žijeme v reálnom svete, máme reálne obmedzenia. Materiál je možné jazykovo zjednotiť, aj konkrétnosť určitých opatrení by mohla byť väčšia. Určiť čo sú krátkodobé, čo dlhodobé úlohy, ciele, či opatrenia by malo byť vecou PP KROS. K základnej štruktúre sme mali dlhú debatu. Základom mala byť logická jednoznačnosť a jednoduchosť. Štyri kapitoly sa nám zdali byť vhodné. Čítal som si metodické usmernenie pre tvorbu stratégií – ten materiál je zúfalo nepoužiteľný v kontexte, v ktorom sme sa ocitli. Áno, podľa metodiky by mali byť opatrenia v koncepčných a strategických dokumentoch skôr všeobecné. Avšak podľa mňa ak má byť dokument diskutovateľný, tak musí byť aj konkrétny. Všeobecnosť našich verejných politík je zúfalá a zlá, a preto sú dnes politiky nerealizovateľné. Len cez konkrétne prípady a príklady môžeme vzájomne diskutovať v participatívnom procese. Ako sú opatrenia formulované je aj výsledkom zdržanlivosti expertov. A tá bola namieste.

MV – Michal Vašečka: Boris povedal všetko. Naozaj sme mali veľký problém, či robíme víziu, alebo všeobecnejší akčný plán. Dano nám tvrdil, že vláda nám môže byť ukradnutá, ale v zásade sme si v debate uvedomili, že máme veľmi odlišné predstavy o zadaní. Všetci sme urobili kompromis. Ja sa veľmi rád pozriem na svoju kapitolu. Jedno mi nie je jasné, teraz odkazujem na vstup MS, bral som to tak, že my by sme nemali tvoriť niečo nanovo, ale vychádzať z výskumu a sektorových rád. Takže, poďme si povedať do akej miery máme byť inovatívni a do akej miery striktní. Nepovedali sme si, či a ako má byť materiál konkrétny a do akej miery všeobecný.

VFV – Veronika Fishbone Vlčková: materiál je spracovaný na princípoch evidence based aj pri opatreniach. Otázka je ako sme zadanie prijali a ako sme ho zvládli. Z mňa nie je jasné, čo je cieľová rovinka, do ktorej sa dokument má dostať. Ide o 10 alebo o 40 hodín práce.

FV – Filip Vagač: čo keby sme zobrali kapitolu č.4 - Systémová odolnosť OS – a či by sa podobne nedali urobiť aj ostatné kapitoly. Dostať to do úrovne zreteľnosti aj v rámci špecifických cieľov, alebo opatrení, pre všetky kapitoly. To ako dokument vyzerá a bude vyzerá je vec voľby, ktorú máme pred sebou. To bude aj jedna z kľúčových vecí: čo bude vecou pre najbližšie 4 roky a čo ďalšej etapy. Pýtam sa teraz expertov veľmi konkrétne – ak by ste mali svoje kapitoly upraviť na úroveň kapitoly 4, čo vás to bude stáť? A dá sa to?

BS – Boris Strečanský: každá kapitola má zdefinované problémy – tie sú pretlmočené do cieľov a následne do opatrení. Ale pri kapitole, o ktorej hovoríš sú rozpracované aj na úrovni mechanizmov, nástrojov a eurofondov. Ide o ďalšie rezy kapitoly. V iných témach to tak nemuselo byť spracované. Bavíme sa o miere konkrétnosti, alebo sa bavíme o týchto rezoch?

FV – Filip Vagač: nie je potreba, aby všetky kapitoly obsahovali rezy: mechanizmy, nástroje, eurofondy. Išlo skôr o to, aby všetko bolo spojené, že je tam jasná línia, ako konkrétnymi krokmi prispeješ ku zmene a k riešeniu problému. Toto je na posúdenie autorov jednotlivých kapitol. Oni musia povedať, či sa to dá použiť do tejto miery konkrétnosti.

VFV – Veronika Fishbone Vlčková: ja som mala šťastie, že dokumenty, v téme, ktorú som spracovávala, teda spracovávala aj s BS, dokumenty mali veľkú mieru konkrétnosti. Čo sa týka monitorovania a evalvácie, tak v dokumentoch, okrem jedného, nebolo vôbec nič. Je našou úlohou je byť kreatívni a inšpirovať sa praxou zo zahraničia, alebo konzervatívne a s úctou pristupovať k dokumentom, ktoré sme syntetizovali do dokumentu KROS. Nie každá téma sa dá štruktúrovať na úroveň nástrojov, mechanizmov, fondov/zdrojov – nebránim sa mať ďalšiu domácu úlohu, ale nemá toto vybalancovanie priniesť práve PP?

MS – Michal Sedlačko: ďakujem, upresním ako som myslel svoje pripomienky. O vízii sme sa bavili ako o sade bullitpointov. Čo sa týka evidence based, tak som to zle komunikoval. Kľúčová otázka je: v akej podobe budete vy ako experti a expertky tento dokument sprevádzať v PP procese? Experti pomáhajú vytvárať priestor, v ktorom dochádza k informovaným rozhodnutiam a budujú informačné univerzum. Niektoré opatrenia mohli pomôcť viacerým cieľom. Možno stačí poznámka pod čiarou: tento cieľ, či opatrenia posilňujú aj aktivity a opatrenia tam a tam. To by mohlo byť súčasťou zadania, rovnako ako učesanie a vybalansovanie jazykovej úrovne dokumentu, spôsobov formulácie, teda to ako sú formulované opatrenia. Ja som asi najviac obhajoval konzervatívny prístup. Som rád, že ste nešli nad rámec dokumentov, ktoré boli súčasťou zadania. Som rád, že ste to rešpektovali, ale je na mieste formulovať nové opatrenia, alebo nechať prázdne miesto a v PP procesne opatrenie naformulovať a doplniť? Konkrétne opatrenia na odstraňovanie následkov Covid mali byť doplnené expertmi.

FV – Filip Vagač: nie všetky vstupy boli na rovnakej úrovni. Otázka znie, či je možné zo vstupov urobiť upgrade a nanovo pretvoriť dokument a potisnúť to do tej miery konkrétnosti a štruktúrovanosti ako je kapitola 4. Ak poviete, že sa nedá, tak to budeme rešpektovať. Som za to, aby sme spracovali dokument 2.0 a pokúsili sa v rámci dokumentu vyrovnáť kvalitu medzi jednotlivými kapitolami. Čo je potrebujete vy nato, aby sme mohli urobiť upgradovanú verziu? Ide napr. o 3 stretnutia a dvojhodinové diskusie, alebo 5 hodín, 5 dní práce?

BS – Boris Strečanský: Každá kapitola má svojho autora, mal by byť schopný a zodpovedný, aby úprimne zodpovedal na otázku: ako si vie predstaviť dopracovanie kapitoly? Každý musí odpovedať sám za seba. Keď viac autorov tvorí jeden dokument, nie je možné výrazne zasahovať do autorstva. Dávam procedurálny návrh, či by nebolo praktickejšie osloviť ešte dvoch ľudí, ktorí by to prešli, zeditovali, prešli duplicity, nejasnosti a spravili finálny edit. Už sme niečo napísali, okomentovali, prečítali, otázky, výhrady. Je to náročný proces na čas. Veľa iterácií, permutácií a preto je dobre, ak by bol jeden editor a ten materiál vyčistí. Tým sa zjednoduší proces dokončenia dokumentu.

MV – Michal Vašečka: medzikrok sa musí udiat, každý z autorov si musí pozrieť svoju kapitolu, to je základná vec a každý si musí zjednotiť kauzalitu (problém - cieľ – oparenie) a aj jazyk vo svojej kapitole. Tento krok je povinný pre každého autora.

FV – Filip Vagač: Teraz by som ukončil debatu a nechal by som na vaše ďalšie stretnutie, čo a ako ďalej. Ak by mali otázky, tak sa skúsime na ne zodpovedať tak, aby ten medzikrok, ktorým je zadanie a jeho splnenie bol zrealizovateľný. Toto je úloha a termín, ktorý je zrealizovateľný, aby sa dokument dotiahol do podoby ako chceme. My si ešte prejdeme možnosťou editorskej práce. Je to možné? Prosíme vás, môžete si spolu povedať a dať nám spätné vedieť. Viete v priebehu tohto týždňa nám dať odpoveď? Kedy sa viete stretnúť? A kedy nám viete dať dokedy to dokážete?

VFV – Veronika Fishbone Vlčková: Ak sú body, témy, ktoré vypadli, tak nám dajte vedieť. Hovorím o pripomienkach a materiáli, ktorý spracoval MS. Pošlite vstupy do debaty autorom a my skúsime poslať, čo máme na stole.

BOD 3. / VNÚTORNÁ DEBATA K MATERIÁLU

FV – Filip Vagač: predpokladám, že dva týždne, a nie mesiac. Ako vnímate finálny edit.

LL – Lucia Lacika: Navrhujem, aby to bol jeden z nich, nie niekto mimo skupiny autorov/expertov a pokúsi sa to zjednotiť. Ak to bude jeden z nich, budú to môcť vzájomne prediskutovať.

MS – Michal Sedlačko: Experti si nechcú navzájom vstupovať do procesu. Je to zmysluplné, aby to robil niekto zvonku. Nebudú konflikty kto je hlavný. Môj návrh by bol – či by RV KROS / ÚSV ROS by mohol byť týmto expertom. Či by sme si vedeli túto rolu osvojiť my? Postaviť rolu strážkyne / strážcu dokumentu. Nejde o to, aby sa experti vyvliekli z tejto úlohy, ale ide tu aj o autorstvo. Experti ako autori jednotlivých kapitol si nemôžu/nechcú navzájom zasahovať do dokumentov.

MM – Mária Milková: Podľa mňa tu teraz nerobíme vedeckú prácu, kde je potrebné uznávať autorstvo, jedná sa o vytvorenie podkladu z už navrhnutých odporúčaní. A v konečnom dôsledku, opatrenia a ciele sa môžu (a aj zmenia) v PP procese a určite aj v MPK. Tam nikoho autorstvo nezaujímá.

FV – Filip Vagač: môj návrh je to odložiť – dohodneme sa, že sa dohodneme, uvidíme, čo prinesú a podľa toho sa opäť stretneme a zasa vymyslíme ďalší postup.

BOD 4/ ŽIADOSŤ O PREDĹŽENIE LEHOTY – AKO SPRACOVAŤ ZDÔVODNENIE A TERMÍN

Návrh na znenie požiadavky RV KROS: Členovia RV žiadajú splnomocnenca ROS o zabezpečenie termínu stretnutia s ministrom vnútra SR a predsedom vlády SR, ktorého témou bude predĺženie termínu predloženia KROS.

BOD 5/ VÝZVA NA PREDLOŽENIE PONUKY

Bol predložený dokument Výzva na predloženie ponuky – dizajn a realizácia PP KROS. Návrh na riešenie výberu uchádzačov na základe kritérií: pomer cena a kvalita – návrhy – posudzovať ukazovatele kvality – návrh rovnakých a podobných služieb. Z hľadiska Vo nie je možné špecifikovať ako kritérium zrealizované procesy na úrovni ÚOŠS, ale musí byť na úrovni VS. Úloha: zdefinovať kritériá pre zohľadnenie kvality predložených materiálov a uchádzača.

BOD 6/ OTVORENÉ TÉMY

Členovia RV zhrnuli témy, ktoré bude potrebné na ďalších stretnutiach doriešiť:

- ako ďalej s aktualizáciou dokumentom KROS,
- termín stretnutia k predĺženiu predloženia materiálu KROS,
- zadanie pre výber dodávateľa na dizajn a realizáciu PP KROS – kritériá kvality,
- finálne zdefinovať úlohu RV KROS v PP
- spripomienkovať zoznamy stakeholderov
- zdefinovať ako nastaviť komunikáciu so stakeholdermi
- ako nastaviť komunikáciu navonok o PP KROS
- časový rozvrh PP KROS

BOD 7./ ÚLOHY

- MS pripraví otázky pre splnomocnenca na ďalšie stretnutie k postaveniu a pozícii v procese,
- spracovať kritériá kvality pre zadanie pre dodávateľov PP KROS pre verejné obstarávanie,
- dopracovať informácie o stretnutiach RV KROS a zverejniť na web stránke,
- zaslať materiál expertom – porovnanie starý a nový dokument, ako aj ďalšie pripomienky,
- pripraviť materiály na web k PP KROS - prečo by sa mali účastníci zapojiť – Výzva (ú: ÚSV ROS – spracované k pripomienkovaniu RV KROS),
- tlmočiť splnomocnencovi požiadavku o stretnutie

BOD 9./ ZHRNUTIE

Ďalšie stretnutie sa uskutoční dňa:

- 18. 11. 2021 o 09.00 - 11.00 vedie Katka Čavojská

Spracovali: Silvia Ďurechová a Barbara Gindlová, tajomníčky RV
Overovateľ/ka: